

Firemným vývojom k existenčným problémom

Bost Sk zarába výrobou a montovaním liniek na roboty

MARTIN JESNÝ

Trenčianskej strojárkej firme Bost Sk sa nedýcha ľahko. Hoci sa jej tržby už zviechajú z krízového útlmu, situáciu jej paradoxne skomplikoval vývoj nových produktov. Ten nezastavila ani v ťažších časoch. Vlani uspela so žiadosťou o podporu naň z európskych fondov. Dotáciu však spolu s ďalšou dvadsiatkou firiem, ktoré o ňu žiadali v rovnakej eurofondovej výzve, dosiaľ nedostala. Výzva je od júla zastavená. Veci sa pohli až v polovici februára. Najskôr minister hospodárstva Juraj Miškov zareagoval na písomnú urgenciu generálneho riaditeľa Bostu Vladimíra Bielika. Potom aj Slovenská inovačná a energetická agentúra, ktorá výzvu administruje, potvrdila, že firma príspevok dostane. Bost bude mať za čo dokončiť rozobehnutý vývoj, sfinalizovať prototyp a zabezpečiť

právnu ochranu pre svoje inovácie. Inak jeho plán predstaviť ich na silnom strojárskom veľtrhu v nemeckom Hannoveri padne.

ZASEKNUTÉ ROBOTY

Predajcovi obrábacích strojov a výrobcovi strojárskych súčiastok Bost Sk schválila eurofondová komisia dotáciu vyše milióna eur na výskum a vývoj robotizovaných obrábacích centier. Zvyšok nákladov 2,7-miliónového projektu platí z vlastného. Pritom stále prežíva krušné časy. Kým v predkrízovom roku 2008 mu narástli tržby z piatich na vyše sedem miliónov eur, nástup krízy v roku 2009 mu obrat zrazil (TREND 28/2010) smerom k štvormiliónovej hranici. Až v druhej polovici vlaňajška sa podarilo – najmä vďaka inštalácii špecializovaných výrobných liniek – vysotiť obrat k hranici deviatich miliónov eur. No firme meškajú platby. Hoci má podľa svojho šéfa a majiteľa zákazky v podobnom objeme ako vlani dohodnuté už teraz, kým ich naplní, vzhľadom na nedostatok peňazí sa ešte zapotí.

Prečo spoločnosť ani v problémoch neutlmila vývoj, V. Bielik vysvetľuje perspektívnosťou robotizovaných pracovísk. Využitie bezobslužných robotizovaných centier na obrábanie kovov sa odvíja od výšky odpisov robotov a platu pracovníkov za strojnami. Automatizovanú obsluhu vníma ako perspektívnejšiu, navyše dokáže ľahšie udržať bezchybné opakovanie výrobných úkonov. Bost Sk má vo vývoji výsledky. „Máme na ceste tri patenty v oblasti elektromagnetických motorov a špeciálnych manipulátorov,“ hovorí V. Bielik. Výsledkom má byť vysoko produktívny robotizovaný obrábací stroj so spätnou kontrolou kvality produkcie. Zaujímavé produkty sú podľa neho pre slovenských strojárův jedna z mála ciest, ako nájsť viac príležitostí na vývoz.

Firma plánovala, že prácu desaťčlenného výskumno-vývojového oddelenia zafinancuje z dotácie. Medzitým mal byť hotový prototyp aspoň jedného z nich, aby si naň Bost mohol pýtať patentovú ochranu. Po polroku čakania na zastavené peniaze V. Bielik v liste opísal ministrom J. Miškovovi, ako chýbajúca dotácia kvári krízou vysušené účty jeho firmy. Po kladnej odpovedi ministra aj rezortnej agentúry tento manažér dúfa, že sa príspevku dočká a vývoju sa bude dýchať o niečo ľahšie.

STROJÁRSKE POVAŽIE

Strojárska spoločnosť si podnikanie komplikuje aj inak. Pred rokmi založila spoločnosť firmu s Trenčianskou univerzitou Alexandra Dubčeka. Eseročka BOST-TnU má fungovať podľa idey takzvaného vedomostného trojuholníka. Ten tvoria aktivity vo vzdelávaní, výskume a inováciách. Ambíciu začať pod spoločnou firmou pokus o vedecko-technický park stopla kríza.

V rokoch 2006 až 2008 chodilo v rámci spolupráce do podniku pol druhu stovky študentov fakulty špeciálnej techniky tejto školy. Cieľ bol umožniť študentom a ich učiteľom prístup k najmodernejším svetovým technológiám v brandži. „Je smutné, že študenti vysokej školy v odbore, ktorý patrí medzi nosné odvetvia ekonomiky, chodili pri príprave diplomových či doktorských prác s dvadsať rokov starými poznatkami,“ konštatuje V. Bielik s nechutou.

Jeho spolupráca s Trenčianskou univerzitou sa začala práve tým, že úroveň výučby kritizoval. V blízkom čase by sa, ako hovorí, mohol stať členom jej správnej rady. Systém kritizuje stále. Keď jeho ľudia školiť vysokoškolských učiteľov a študentov, audítori ho upozorňovali, že by si mal za školenie od školy niečo pýtať. „Na škole si zasa mysleli, ako u mňa učiteľia úžasne zarábajú,“ usmieva sa V. Bielik, no problém vníma vážne. Upozorňuje na absurdnú situáciu, keď vo firme praxujú študenti alebo doktorandi a škola si má pýtať za hodinu ich práce rovnakú sumu, ako dostáva plnohodnotný robotník. „Pritom sa im musí niekto venovať, takže sú vlastne dvojitý náklad,“ dodáva.

Napriek sile strojárkej brandže štúdium tohto smeru medzi vyhľadávané na stredných ani vysokých školách nepatrí. „Pritom by strojarinu ľudia mohli prestať vnímať ako čierne remeslo a všimáť si, čo dokážu moderné stroje alebo ako zaujímavo vyzereá projektovanie v konštrukčných softveroch,“ zdôrazňuje šéf firmy. Región od Trenčína až po Žilinu by mal podľa neho strojárstvo preferovať. Jeho názor zdieľa aj rektor Trenčianskej univerzity Ivan Kneppa, podľa ktorého táto časť Slovenska potrebuje moderných strojárův, elektrotechnikov a elektromechanikov, čo dnes značí prierezovú mechatroniku. „Kde inde je vhodné miesto pre výchovu strojárův než na Považí?“ hovorí.

